

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Екологія

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	перший (бакалаврський) рівень
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	бакалавр
ГАЛУЗІ ЗНАНЬ	10 природничі науки
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	101 екологія

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова Вченої ради

Соломенко А.М.

(протокол № *14* від «*02*» *06* 2021р.)

Ректор

Соломенко А.М.

с наказ № *10* від «*03.06*» 2021 р.)

Мелітополь – 2021

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Освітньої програми

Екологія

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми
(Наказ № _____ від _____ 20__)

_____

підпис

Д.В.Коваленко
прізвище, ім'я, по-батькові

Завідувач випускової кафедри

_____

підпис

В.П. Воровка
прізвище, ім'я, по-батькові

Голова Вченої ради
хіміко-біологічного факультету

_____

підпис

В.О. Хромишев
прізвище, ім'я, по-батькові

Начальник навчального відділу

_____

підпис

Я.В. Сопіна
прізвище, ім'я, по-батькові

Голова науково-методичної
ради університету

_____

підпис

Н.С. Мілько
прізвище, ім'я, по-батькові

Голова комісії Вченої ради
МДПУ імені Богдана Хмельницького
з експертизи якості
освітніх програм спеціальностей

_____

підпис

Н.А. Сегеда
прізвище, ім'я, по-батькові

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма «Екологія»: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 10 – Природничі науки, спеціальність 101 – Екологія Затверджено і введено в дію засіданням кафедри екологічної безпеки та раціонального природокористування, протокол № ___ від _____ року.

ОПП розроблено робочою групою у складі:

Коваленко Дар'я Володимирівна – голова проектної групи, к. біол. н., доцент кафедри екології, загальної біології та раціонального природокористування МДПУ ім. Б. Хмельницького

Воровка Володимир Петрович – д. геогр. н., доцент, завідувач кафедри екології, загальної біології та раціонального природокористування МДПУ ім. Б. Хмельницького

Кошелєв Василь Олександрович – д. біол. н., доцент кафедри екології, загальної біології та раціонального природокористування МДПУ ім. Б. Хмельницького

Федюшко Марина Петрівна – к. с-г. н., доцент кафедри екології, загальної біології та раціонального природокористування МДПУ ім. Б. Хмельницького

Барабоха Наталя Миколаївна – начальник науково-дослідного відділу Приазовського національного природного парку

Сіохін Валерій Дмитрович – к.б.н., доцент, голова громадської екологічної організації «Лагуна»

Тарасенко Дар'я – здобувачка 320х групи спеціальності 101 Екологія.

ОП введення в дію (рік)	2021			
Дата виходу стандарту та посилання на стандарт				
Перегляд ОП Дата та номер протоколу засідання Вченої ради університету	Протокол № 29.06.2021	від		
Підпис гаранта				
ПІБ гаранта ОП	Коваленко Д.В.			

**Профіль освітньо-професійної програми «Екологія»
(зі спеціальності 101 Екологія)**

1. Загальна характеристика	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, хіміко-біологічний факультет, кафедра екології, загальної біології та раціонального природокористування.
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти: Бакалавр. Кваліфікація: бакалавр з екології
Офіційна назва освітньої програми	«Екологія»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Акредитація освітньої програми відсутня
Цикл/рівень	Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 10 – Природничі науки, спеціальність 101 – Екологія Затверджено наказом МОН України від 04.10.2018 р. № 1076 FQ-EHEA – перший цикл, QF-LLL – 6 рівень, НРК – 6 рівень.
Передумови	На навчання для здобуття ступеня бакалавра приймаються особи, які здобули повну середню освіту та склали ЗНО
Мова викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	До 01.07.2025 р
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://mdpu.org.ua
2. Мета освітньої програми	
Метою програми є підготовка висококваліфікованих фахівців-екологів, здатних: розв'язувати спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі екології, охорони навколишнього природного середовища та збалансованого природокористування з урахуванням регіональних пріоритетів сталого розвитку територій; приймати оптимальні рішення щодо забезпечення екологічно безпечного функціонування агроєкосистем; розробляти рекомендації та проекти щодо зменшення техногенного навантаження на території та здоров'я людей.	

3. Характеристика освітньої програми

Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	<p>Галузі знань 10 Природничі науки, спеціальність 101 Екологія</p> <p><i>Об'єкт:</i> структура та функціональні компоненти екосистем різного рівня та походження; антропогенний вплив на довкілля та оптимізація природокористування.</p> <p><i>Ціль навчання:</i> формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань, умінь та навичок для застосування в професійній діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області.</i> Поняття, концепції, принципи природничих наук, сучасної екології та їх використання для охорони навколишнього середовища, збалансованого природокористування та сталого розвитку.</p> <p><i>Методи, методики та технології.</i> Здобувач має оволодіти методами збирання, обробки та інтерпретації результатів екологічних досліджень.</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> обладнання, устаткування та програмне забезпечення, необхідне для натурних, лабораторних та дистанційних досліджень будови та властивостей екологічних систем різного рівня та походження.</p>
Орієнтація освітньо – професійної програми	<p>Програма освітньо-професійна з практико-орієнтованим навчанням (прикладна орієнтація). Структура програми передбачає динамічне та інтерактивне навчання. Програма пропонує комплексний підхід до вирішення сучасних екологічних проблем на локальному, регіональному, національному рівнях. Дисципліни програми засновані на теоретичних знаннях, які тісно пов'язані з практичними навичками. Програма дозволяє здобувачам вищої освіти набути необхідних програмних результатів у галузі охорони навколишнього природного середовища та збалансованого природокористування з урахуванням регіональних пріоритетів сталого розвитку територій</p>
Основний фокус освітньо – професійної програми та спеціалізації	<p>Загальна програма базується на наукових результатах із врахуванням сьогоденного стану екології та інших природничих наук і спрямована на здобуття навичок та знань з екології та охорони навколишнього природного середовища. Програма передбачає опанування студентами базових фундаментальних дисциплін, важливих для розуміння природних процесів,</p>

	формування компетентностей, необхідних для моніторингу, дослідження та управління природними та антропогенними процесами. Програма дає можливість для професійної зайнятості та подальшої освіти та кар'єрного зростання: магістерські професійні та наукові програми.
Особливості освітньо – професійної програми	Особливість освітньо-професійної програми полягає у розвитку перспектив практичного опанування навичок екологічної діяльності, встановлення орієнтирів сталого розвитку економіки країни в контексті біосферної парадигми існування суспільства. Виконується в активному дослідницькому середовищі, зокрема шляхом: набуття практичних навичок у сертифікованих лабораторіях: проходження виробничої практики в управлінських установах та у виробничих умовах; написання кваліфікаційних та наукових робіт, тез, статей.
4.Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p><i>Сфера працевлаштування</i> – державні та приватні організації з екологічним профілем діяльності, виробничі підприємства, державні управлінські структури в галузі екології</p> <p>Професійна діяльність в галузі екології, охорони навколишнього середовища та збалансованого природокористування.</p> <p>Назви професій згідно Національного класифікатора України:</p> <p>Класифікатор професій (ДК 003:2010)</p> <p>1494 Менеджер (управитель) екологічних систем</p> <p>2211.2 Еколог</p> <p>2213.2 Інженер з відтворення природних екосистем</p> <p>2419.2 Фахівець з економічного моделювання екологічних систем</p> <p>247.1 Професіонали з контролю за якістю</p> <p>321 Фахівці в галузі біології та агрономії</p> <p>3211 Лаборанти в галузі біологічних досліджень</p> <p>3211 Технік-еколог</p> <p>3212 Інспектор з охорони природи</p> <p>3449 Інспектор з охорони природно-заповідного фонду</p> <p>3213 Консультанти в сільському, лісовому, водному господарствах та в природно-заповідній справі</p>
Академічні права	Можливість навчання за програмою другого

випускників	(магістерського) рівня вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Студентоцентроване, проблемно-орієнтоване навчання, ініціативне самонавчання. Проблемні, інтерактивні, проектні, інформаційно-комп'ютерні, саморозвиваючі, колективні та інтегративні, контекстні технології навчання, навчання з допомогою електронних ресурсів (дистанційне), навчання на основі досліджень. Викладання проводиться у вигляді: лекції, семінарів, практичних занять, лабораторних робіт, самостійного навчання, індивідуальних занять, при проходженні практики в управлінських установах та у виробничих умовах тощо. Акцент робиться на практичному навчанні, особистому саморозвитку, груповій роботі, умінні презентувати результати навчання.</p>
Оцінювання	<p><i>Оцінювання якості</i> освоєння освітньо-професійної програми включає поточний і підсумковий контроль знань (семестровий контроль та атестацію здобувачів вищої освіти).</p> <p><i>Поточне оцінювання</i> – на семінарських, практичних, лабораторних заняттях (усне або письмове опитування, експрес-контроль, виступи здобувачів вищої при обговоренні питань, контрольні роботи, тестовий контроль, звіти про лабораторні роботи, презентації тощо).</p> <p><i>Підсумковий контроль</i> – екзамен або залік (диференційований залік). Підсумкова атестація – публічний захист кваліфікаційної роботи.</p> <p><i>Оцінювання навчальних досягнень</i> студентів здійснюється за національною шкалою – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», «зараховано» та «не зараховано» та 100 бальною шкалою ЄКТС (A, B, C, D, E, F, FX).</p> <p><i>Форми контролю:</i> усне та письмове опитування, тестові завдання, презентації, звіти з практики, кваліфікаційна дипломна робота тощо.</p>
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	<p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми в сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, або у процесі навчання що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.</p>

<p style="text-align: center;">Загальні компетентності</p>	<p>ЗК01. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.</p> <p>ЗК02. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК05. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК06. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК07. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК08. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК09. Здатність працювати в команді</p> <p>ЗК10. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
<p style="text-align: center;">Фахові компетентності з екології (ФК)</p>	<p>ФК1. Знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.</p> <p>ФК2. Здатність до критичного осмислення основних теорій, методів та принципів природничих наук.</p> <p>ФК3. Розуміння основних теоретичних положень, концепцій та принципів математичних та соціально-економічних наук.</p> <p>ФК4. Знання сучасних досягнень національного та міжнародного екологічного законодавства.</p> <p>ФК5. Здатність до оцінки впливу процесів техногенезу на стан навколишнього середовища та виявлення екологічних ризиків, пов'язаних з виробничою діяльністю.</p> <p>ФК6. Здатність до використання основних принципів та складових екологічного управління.</p> <p>ФК7. Здатність проводити екологічний моніторинг та</p>

	<p>оцінювати поточний стан навколишнього середовища.</p> <p>ФК8. Здатність обґрунтовувати необхідність та розробляти заходи, спрямовані на збереження ландшафтно-біологічного різноманіття та формування екологічної мережі.</p> <p>ФК9. Здатність до участі в розробці системи управління та поводження з відходами виробництва та споживання.</p> <p>ФК10. Здатність до використання сучасних інформаційних ресурсів для екологічних досліджень.</p> <p>ФК11. Здатність інформувати громадськість про стан екологічної безпеки та збалансованого природокористування.</p> <p>ФК12. Здатність до опанування міжнародного та вітчизняного досвіду вирішення регіональних та транскордонних екологічних проблем.</p> <p>ФК13. Здатність до участі в управлінні природоохоронними діями та/або екологічними проектами.</p>
7. Програмні результати навчання	
<p>Знання та розуміння</p>	<p>ПР01. Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та/або екологічними проектами.</p> <p>ПР02. Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування.</p> <p>ПР03. Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування.</p> <p>ПР04. Використовувати принципи управління, на яких базується система екологічної безпеки.</p>
<p>Застосування знань та розуміння</p>	<p>ПР05. Знати концептуальні основи моніторингу та нормування антропогенного навантаження на довкілля.</p> <p>ПР06. Виявляти фактори, що визначають формування ландшафтно-біологічного різноманіття.</p> <p>ПР07. Розв'язувати проблеми у сфері захисту навколишнього середовища із застосуванням загальноприйнятих та/або стандартних підходів та міжнародного і вітчизняного досвіду.</p> <p>ПР08. Уміти проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень.</p> <p>ПР09. Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних екологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення.</p>

	<p>ПР10. Уміти застосовувати програмні засоби, ГІС-технології та ресурси Інтернету для інформаційного забезпечення екологічних досліджень.</p> <p>ПР11. Уміти прогнозувати вплив технологічних процесів та виробництва на навколишнє середовище.</p> <p>ПР12. Брати участь у розробці та реалізації проектів, направлених на оптимальне управління та поводження з виробничими та муніципальними відходами.</p> <p>ПР13. Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології.</p> <p>ПР14. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.</p> <p>ПР15. Уміти пояснювати соціальні, економічні та політичні наслідки впровадження екологічних проектів.</p> <p>ПР16. Вибирати оптимальну стратегію проведення громадських слухань щодо проблем та формування територій природно-заповідного фонду та екологічної мережі.</p> <p>ПР17. Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів.</p>
<p>Формування суджень</p>	<p>ПР18. Поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень.</p> <p>ПР19. Підвищувати професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти.</p> <p>ПР20. Уміти формувати запити та визначати дії, що забезпечують виконання норм і вимог екологічного законодавства.</p> <p>ПР21. Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних.</p> <p>ПР22. Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій щодо збереження довкілля.</p> <p>ПР23. Демонструвати навички впровадження природоохоронних заходів та проектів.</p> <p>ПР24. Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p>

	<p>ПР25. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.</p>
<p>8. Ресурсне забезпечення реалізації програм</p>	
<p>Кадрове забезпечення</p>	<p>Всі науково-педагогічні працівники, що забезпечують освітньо-професійну програму за кваліфікацією відповідають профілю і напряму дисциплін, що викладаються, мають необхідний стаж науково-педагогічної роботи та досвід практичної роботи. В процесі організації навчального процесу залучаються професіонали з досвідом дослідницької /управлінської /інноваційної /наукової/творчої роботи та/або роботи за фахом. 100% професорсько-викладацького складу, задіяного до викладання професійноорієнтованих дисциплін, мають наукові ступені та/або вчені звання за відповідною або спорідненими спеціальностями. Сертифікат про акредитацію спеціальності 101 Екологія (наказ МОН України від 03.01.2018).</p>
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Матеріально-технічне забезпечення професійної підготовки бакалаврів освітньої програми «Екологія» відповідає ліцензійним умовам. Викладання навчальних дисциплін освітньої програми «Екологія» здійснюється в лабораторіях та спеціалізованих кабінетах, які оснащені належним обладнанням та установами. Площі приміщень, що використовуються у навчальному процесі, відповідають санітарним нормам, вимогам правил пожежної безпеки. Сертифікат про акредитацію спеціальності 101 Екологія (наказ МОН України від 03.01.2018).</p>
<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Навчально-наукові польові бази для здійснення наукових досліджень та проходження навчальних практик, обладнання та інструменти для екологічних досліджень, комп'ютерні класи, навчально-методичні комплекси, підручники та дидактичні матеріали згідно постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187: Студенти, що опановують освітню програму «Екологія» можуть користуватися фондами бібліотеки Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. До надходжень бібліотеки входять підручники, навчальні посібники, періодичні фахові видання, довідкова та інша навчальна література. Обсяг фондів є достатнім для самостійної та індивідуальної роботи студентів денної та заочної форм навчання. Здобувачі мають</p>

	<p>можливість користуватися фондами репозитарію, до складу якого входять наукові та науково-методичні публікації викладачів університету. Усі освітні компоненти програми забезпечені навчально-методичними комплексами, до складу яких входять рекомендації для виконання самостійної роботи студентів.</p> <p>Сертифікат про акредитацію спеціальності 101 Екологія (наказ МОН України від 03.01.2018).</p>
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Програмою не передбачена
Міжнародна кредитна мобільність	Програмою не передбачена
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти здійснюватиметься винятково на умовах контракту українською мовою

2. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Форма підсумк. контролю (розподіл за семестрами)				Кількість кредитів
		екзамени, семестр	заліки, семестр	Навчальна практика	Курсова робота	
1. БОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ						
ОК-01	Філософія	4				3
ОК -02	Історія та культура України	1				3
ОК-03	Українська мова	1				3
ОК -04	Соціологія		3			3
ОК -05	Психологія		4			3
ОК-06	Менеджмент досягнення результату		5			3
ОК-07	Іноземна мова	4	2			9
ОК-08	Охорона праці з безпекою життєдіяльності		7			3
	Модуль 1. Охорона праці					1,5
	Модуль 2. Безпека життєдіяльності					1,5
ОК-09	Вища математика		1			3
ОК-10	Фізика		2			3

ОК-11	Інформаційно-комунікаційні технології	6	5			7
ОК-12	Геологія з основами геоморфології	1				3
ОК-13	Гідрологія з основами гідроекології	2				4
ОК-14	Метеорологія і кліматологія		2			4
ОК-15	Радіоекологія		3			3
ОК-16	Хімія з основами біогеохімії		1			4
ОК-17	Загальна екологія та неоекологія з навчальною практикою	2		2		8
ОК-18	Ландшафтна екологія з навчальною практикою	4		4		7
ОК-19	Біологія	2	1			9
ОК-20	Моделювання та прогнозування стану довкілля	8				3
ОК-21	Ґрунтознавство		2			4
ОК-22	Картографічні методи в екології		2			4
ОК-23	Екологія людини	5				3
ОК-24	Урбоекологія	6	5			7
ОК-25	Вступ до фаху	1				4
ОК-26	Техноекологія з навчальною практикою		4	4		7
ОК-27	Моніторинг довкілля з курсовою роботою	6			бд	5
ОК-28	Нормування антропогенного навантаження на природне середовище	8	7			7
ОК-29	Екологічна експертиза	8				3
ОК-30	Організація управління в екологічній діяльності з курсовою роботою	8	7		8д	7
ОК-31	Екологічна безпека	4	3			6
ОК-32	Природоохоронне законодавство та екологічне право	3				6
ОК-33	Економіка природокористування	3				4
ОК-34	Біоіндикація та екомоніторинг	5				6
ОК-35	Міжнародна екологічна політика		4			5
ОК-36	Навчальна природоохоронна практика		7			2
ОК-37	Виробнича практика		бд			3
ОК-38	Виробнича практика		8д			3
ОК-39	Підготовка до захисту та захист кваліфікаційної роботи					6
Всього		21	24			180
2.ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ						
ВК-01	Екологічна паспортизація територій		3			4
ВК-02	Екологічна стандартизація та сертифікація		3			4
ВК -03	Охорона екосистем та раціональне природокористування		4			4
ВК -04	Біологічні ресурси та їх характеристика		4			4
ВК -05	Біобезпека світу та його регіонів		5			4
ВК -06	Основи здорового способу життя		5			4

ВК -07	Екосистемологія	5			4
ВК -08	Збереження біорізноманіття в урбанізованих та промислових районах	5			4
ВК -09	Біометрія		6		6
ВК -10	Методи вимірювання параметрів довкілля		6		6
ВК -11	Заповідна справа		6		6
ВК -12	Кадастр водно-болотних угідь		6		6
ВК -13	Популяційна екологія		6		6
ВК -14	Екологічна генетика		6		6
ВК -15	Екологія моря		7		4
ВК -16	Екологія берегових систем		7		4
ВК -17	Оцінка впливу на довкілля		7		4
ВК -18	Глобальні проблеми людства		7		4
ВК -19	Агроекологія	7			3
ВК -20	Рекультивация земель	7			3
ВК -21	Екологічний туризм		8		6
ВК -22	Екологічне інспектування		8		6
ВК -23	Геоекологія		8		6
ВК -24	Екологічна безпечна енергетика		8		6
ВК -25	Екологічний менеджмент і аудит		8		3
ВК -26	Управління сталим розвитком територій		8		3
	Всього				60
	Загальна кількість				240

Примітка: Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 року № 1556-VII один кредит дорівнює 30 годин.

3. ФОРМИ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) СТУПЕНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форма атестації здобувачів вищої освіти	Атестація випускників освітньої програми «Екологія» спеціальності 101 Екологія проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота передбачає розв'язання складної спеціалізованої задачі та/або практичної проблеми у сфері екології, охорони довкілля, збалансованого природокористування і сталого розвитку, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов, потребує застосування теоретичних положень і методів наук про довкілля. Кваліфікаційна робота перевіряється на плагіат. Кваліфікаційна робота розміщується на сайті закладу вищої освіти або його структурного підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти.

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 101 Екологія здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота передбачає розв'язання складної спеціалізованої задачі та/або практичної проблеми у сфері екології, охорони довкілля, збалансованого природокористування і сталого розвитку, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов, потребує застосування теоретичних положень і методів наук про довкілля. Кваліфікаційна робота має бути перевірена на плагіат. Кваліфікаційна робота має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти або його структурного підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти.

Атестацію здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня здійснює державна екзаменаційна комісія затверджена наказом ректора, відповідно до положення про екзаменаційну комісію.

Спеціальність 101 Екологія є такою, яка досліджує теоретико - методичні та прикладні засади, тенденції та закономірності розвитку довкілля.

Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького функціонує система забезпечення якості вищої освіти діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначені принципи та процедури забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснюється моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм;
- 3) щорічно проводиться оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу та регулярно оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти і на інформаційних стендах;
- 4) забезпечується процес підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективного системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
- 9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням закладу вищої освіти оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або

акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством.

Перелік нормативних документів, на яких базується освітня програма

- Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту» [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>];

- Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту» – [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>];

- Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>];

- Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-п/page>]

Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010ДК 003:2010 [Режим доступу: <http://www.dk003.com>];

Інші рекомендовані джерела

- Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_ESG_2015.pdf];

- International Standard Classification of Education (ISCED 2011): UNESCO Institute for Statistics [Режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf>];

- ISCED Fields of Education and Training 2013 (ISCED-F 2013): UNESCO Institute for Statistics [Режим доступу: <http://www>

Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 21.12.2017 р. № 1648), схвалені сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України (протокол від 29.03.2016 № 3);

- Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_rozroblennya_osv_program_2014_tempus-office.pdf];

- Національний освітній глосарій: вища освіта [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_glossariy_Visha_osvita_2014_tempus-office.pdf];

- Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf];

- Європейська кредитна трансферна накопичувальна система: Довідник користувача [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_ECTS_Users_Guide-2015_Ukrainian.pdf].

- EQF-LLL – European Qualifications Framework for Lifelong Learning [Режим доступу: https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-eqf/files/brochexp_en.pdf];

- QF-EHEA – Qualification Framework of the European Higher Education Area [Режим доступу: <http://www.ehea.info/article-details.aspx?ArticleId=67>];

- Рашкевич Ю. М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти [Режим доступу: <file:///D:/Users/Dell/Downloads/BolonskyiProcessNewParadigmHE.pdf>];

- TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів [Режим доступу: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>]

16. Прикінцеві положення

Освітньо-професійна програма містить програмні компетентності, що визначають специфіку підготовки бакалаврів зі спеціальності 101 – Екологія та програмні результати навчання, які виражають що саме студент повинен знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення освітньої програми. Вони узгоджені між собою та відповідають Стандарту вищої освіти.

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького самостійно визначає перелік дисциплін, практик та інших видів навчальної діяльності, які необхідні для набуття означених ОПП компетентностей. Нормативний зміст підготовки визначається дисциплінами, що забезпечують досягнення програмних результатів навчання. Дисципліни, практики та інші види навчальної діяльності визначають мету їх вивчення (компетентності, на формування яких направлена дана дисципліна) та конкретні заплановані результати навчання, які забезпечують досягнення програмних результатів навчання.

